

Előfizetési feltételek:
Fizetendő Debreczenben.
Egész évre 2 frt.
Fél évre 1 „
Községeknek 62 kr.

Egyes szám ára 4 kr.

Szerkesztőségi és kiadói iroda:
Gróf Degenfeld-tér 3. sz. házban.
(Vilmos sörözőszomszédságában.)
Kéziratok vissza nem adtnak.

DEBRECZEN-NAGYVÁRADI ÉRTESÍTŐ.

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Felölös szerkesztő: NYIRI GÉZA.

Hirdetési díjak:

Négy-hasábos petit sorért 8 kr.;
többesóról 6 kr.
Nagyobb és többszöri hirdetéseknek igen kedvező engedmények tételnek.
Bélyegdíj: minden beiktatásért külön 30 kr.
„Nyitlér”-ben megjelenő közlemény minden petit sora 15 kr.
Hirdetések és előfizetések helyben a kiadói hivatalnál, Csáthy Ferencz, Telegi K. Lajos, Budapest: Goldberger A. V., Általános Tudósító VII., Erzsébet-körút 14., Blockner J., Eckstein Bern., Haasenstein és Vogler, Bécsben, Prágában A. Oppel, Schalek H. és Párisban, Hamburgban Majnai-Frankfurtban: G. L. Daube és Mosse Rudolf hirdetési intézetében fogadtatnak el.

Nők a hivatalos pályán.

Debreczen, 1898. július 30.

A modern nőnevelés sokszor és sokak által vitatott kérdése még nincs megoldva ma sem. Az ez irányban kifejtett törekvések kísérletek — legutóbb a leánygynásium felállításával — még nem igazolták az ehhez fűzött reményeket s a tapasztalati élet jobbára szánandó helyzetben mutatja be ama nőket, kik az új áramlatba — ugyszólván — belekényszerítve az erősb nem gondjai és léteszközeivel kénytelenek önmagukat fentartani.

A nőknek térfoglalása a hivatalos pályákon, nagyrészt nem abnormis állapotoknak a következménye, hogy kellő existenciális alap hiányában ifjaink tartózkodnak — természet szerinti élethivatásuk — a család alapítástól; másrészt folyománya azon társadalmi ferde iránylatnak, mely a mai — ugynevezett — modern nőnevelési rendszerben jelentkezik.

Hazánk itt is, mint sok más téren a fejlődés gyors átmeneti korszakát éli s oly utánzatnak a szolgálatában áll, melyre a talaj kulturális terén még kellőleg előkészítve nincsen s ez utánzatban a műveltségnek sokkal magasabb fokán álló államokat is tullicizálja.

Ily körülmények között önként felmerül a kérdés: vajjon nem korai s egészségtelen gyors áramlat-e az, melyben a hivatali pályákon nálunk tértfoglaló nők száma szaporodik?

Sajnos, e kérdésre igennel felelhetünk. Mert ama inkább hű, mint őszinte állítás, hogy a nők concurrentiájától e téren nem kell félnünk, mitsem változtat a tapasztalati igazságon, hogy máris sok posítiót foglalalnak el a nők a férfi életpályákon. Szeg igazságnak kevésbé hű, de őszinte hirdetői már is sokan vannak a férfiak között.

Nem akarunk félreértetni. Mi nem a férfi életpályát betöltő nők ellen irunk. A mi óhajunk csak az, hogy vajha egy nő se lenne kény-

telen a családi tűzhelet elhagyva az irodai asztal, vagy bolti állvány mellett kenyérért keresni.

Ugyde mitevők legyenek — kérdezhetik sokan — ha akaraton kívül álló körülmények mégis oda kényszerítik őket?

Valóban e kérdés képezi azt a nehéz feladatot, mit a társadalom és az állam vállalva lennének hivatalra megoldani

Miként cikkkünk elején is említettük az ok részben ifjaink anyagi helyzetében keresendő.

Szerfölött hosszú és drága a tanulói pálya és igen csekély a kamat, mit a szellemi töke után nyer a fiatal ember. 25 — 30 éves korában nagy része még nincs oly helyzetben, hogy kellő anyagi eszközök mellett családot alapíthasson.

Ez életkoron túl pedig gyermekei és saját jól felfogott jövője érdekében is tartózkodik attól.

Nyujtsunk tehát ideje korán jobb megélhetési módot fiainknak s nem kell félni attól, hogy leányaink pártában maradván önálló kenyérkereseti pályára menjenek.

Legyen olcsóbb a tandíj és rövidebb a tanulói pálya. Hiszen az állam jól felfogott érdekében áll, hogy a műveltség a nép legalsó rétegében is tért hódítsa. Ne legyen ebben akadály a magas tandíj.

Legyen rövidebb a tanulói pálya. Ne hajtassuk gyermekeinket szellemi tulterheléssel az ideg s más egyéb bajokba. Neveljünk a hazának életerős ifjakat, mert hisz ép testben lakik az ép lélek.

Csak imént mutatta ki tüzetesen és megdönthetetlen adatok alapján egy tudós orosz orvos, hogy mily rombolólag hat gyermekeinkre a szellemi tulterheléstől eredő idegesség. Hogy mennyire satnyulnak nemzedékről nemzedékre az iskola falai között.

Ha tehát megszüntetjük azokat a gátló okokat ifjainknál, melyek anyagi tekintetben

visszatartják őket a családalapítástól: megszünik a káros okozat is, mely a nőket természetellenes pálya választásra utalja s szükségessége annak is, hogy leányaink versenyt tanuljanak fiainkkal, csak azért, hogy magas műveltségű, illetve tudós nők, de gyenge háziasszonyok s még gyengébb hivatalnokok legyenek.

Hallunk ugyan ellenvetéseket, hogy a nők sok tekintetben jobb hivatalnokok, mint a férfiak (?) De mi erre csak azt jegyezzük meg, hogy mégis csak jobb háziasszonyok és családanyák lesznek ők, mint tisztviselők. Ne kívánják, hogy a férfiak teljesítsék mellettük a házi asszonyi teendőket, mert akkor bizonyára egyikük sem lenne megelégedve.

A nőt nemével született gyöngédsége, idealistikusabb élet felfogása az ő kis hivatalába, a kedves családi körbe vonzza. Ez a természet örök bölcs törvénye, mely előtt meghajolni kedves és legszentebb kötelesség.

Kalitkába zárt madár ő ott abban a prózai büróban, melyet szívesen cserélne fel egy kedves családi otthon apró-cseprő bajaival és pótolhatatlan örömeivel.

Am ingasson meg minket bárki e kérdésben kifejtett álláspontunkban! Czáfóljának maguk a nők: mi tisztelettel meghajlunk érveik előtt.

A népvándorlás és Debreczen.

A monda és szájról-szájra szálló hagyományok nyomán haladó jeles történetészeink ma már sok oly érdekes történelmi adatokat halmaztak össze, melyek igen sok esetben teljes világításba helyezik azt a kort, melyben a népek milliói új hazát keresve, hol itt, — hol amott ültöttek föl sátraikat.

Egy igénytelen kő-, bronz-, réz- és vasdarabról melyen alig látszik meg az alakító művészet nyoma, megállapították a kutatók, a kő-, bronz- és rézkorszakot. Az itt-ott talált cserépedények töredékeiről, pénzdarabokról, harczászati eszközökről leolvasta, meghatározta a kutató elme, hogy minő nemzet élt azon a helyen, minők voltak szokásai s mily magasán állott a műveltség fokán.

E kutatások és lelkes úttörőinek köszönhető az, hogy a népek millióinak ősi szokásairól, műveltségéről s általában összes viselt dolgaikról az úttörőknek ma már hiteles adatokkal igazolt történeti munkák egész gazdag tárháza áll rendelkezésére.

A magyar nemzet őskori történetének anyagát a monda és szájhagyományok képezik sok esetben, azonban a magyar azon szokása, hogy bizonyos vele történt események megőrzését, esetleg az ő előtte itt élő népek nevezetesebb eseményeit az által igyekezett megörökíteni, hogy egyes mező- és erdő-részeket, halmokat, szücsokat, falvakat, városokat, sőt még hegyeket is azok nevére keresztelt el, igen megkönnyíti a kutató előtt, — igaz ugyan, hogy sok esetben látszólag — annak kifürkészését a miben az illető fárad.

Kevesen vannak azok, a kik biztos tudomással bírnak arról, hogy Debreczen, már a népvándorlás korában is fontos és igen jelentékeny pozíciót képezett az átvonuló népek történetében. Az eddig megjelent és Debreczen történetét magukban foglaló monografiák adatai az őskori történelmet illetőleg vagy semmi, vagy sejtés, melynek kuszált szárai alig-alig jelölnek irányt a jelenkor kutatóinak. — A monografia írók mindannyian az őskorra vonatkozólag a város határára levő egyes hely elnevezésekből indulva ki, minden utánjárást mellőzve, csak sejtetni engedik, hogy azokhoz az események gazdag sorozata fűződik. A magyarok közvetlen bejövetele előtt itten élő népek történelméből is csak annyit említenek meg, a mennyit egy-egy kutató, mellőzve minden speciális értéket, — a mi a városok monografiáinak megírásánál a fő — már megirt. Nem vettek maguknak fáradságot behatóan felkutatni mindent, nem hallgatták ki az ily elnevezésekkel bíró helyek hantjait, melyek bár némák, de keblök a kutató előtt beszédessé lesz. Nem hallgatták ki az üttört-kopott régi pénzdarabok rozsdá-ette példányait, nem a talált cserépdarabokat, nem az itt-ott talált házi- és harczászati eszközöket, sőt talán ezek nagytöbbsége a tudatlanok kezén, mint haszontalan lim-lom el is kallódott, a mit azonban a mult iránt érdeklődők vagy saját- vagy intézetek gyűjteményeiben megőrizett, ott nyomja a poros állványok deszkáit, holott ha szóba állottak volna velük, ki tudja mi mindent nem mondottak volna el arról a multról, hová szemünk betekinteni képtelen.

Elég lesz talán a jelen alkalmából, a midőn Téglás Gábor dévai áll. főreáliskolai- és tankerü-

TÁRCZA.

Jaj, az az eső!

E. T. után. Írta Kalocsa Róza.

(Vége.)

A férfinak természetesen rögtön meg kellett őt látnia és rögtön szívére tolt a vére. „Ó az!” — első meglepetésében és zavarában meg sem mozdult, csak könyvét tette le csendesen a padra. Hiszen megjött az a forró vágyakozással várt alkalom, most közelkedhetik hozzá! Oh az a jöltező eső! Csak legalább sokáig tartana!

A fiatal hölgy e közben könyvét — mert nála is volt — a pad szélére, az ajtó közelébe letette és öltözködést kezdte szorgosan vizsgálni és az ifju tekintete önkéntelenül követte a leányt. Először is kalapját vette le és gondosan megvizsgálta minden oldalról, bizony nem használt annak az eső. Czípőit kevesebb kárt szenvedtek, mint gondolta, de ruhája alján széles nedves csík volt. Azután egy kézi tükröt vett elő zsebéből és frizuráját vette szemle alá, már a mennyire lehetett. Hanem elég sok idő kellett neki hozzá.

Milyen kár, gondolta magában a fiatal ember egy kis sajnálkozó sóhajással. Ugy látszik, egy kissé hű. De folytatá mentetgetve, az nem csoda, ha valaki fiatal és ilyen szép, de e gondolatok közben köhécselt, becsületes természetével ellenkezett a leskelődés.

A leány ijedtében majd elejtette a tükröt és szöke haja gyökereig elvörösödött. A gróf! csaknem hangosan kiáltotta el magát meglepetésében. Milyen találkozás, mily kedvező alkalom! Ime még az eső is jó lehet valamire és most már nem sajnálta az új kalapját. Csak az a tükrőre nem lett volna olyan kicsiny. Semmikép sem volt tisztában frizurája milyenségéről és aztán — az eső arcába is becsa-

pott. Dehát ezen most nem lehetett segíteni, aztán szerencsére olyan félhomály volt a kis pavilonban. — Jaj, mennyire megijesztett, monda a leány, kezét igazán dobogó szívére szorítva.

— Azt kimondhatatlanul sajnálom, kisasszony. Természetesen nem tettem szándékosan. Illőnek találta felkelni és a leányhoz közeledni. Még soha sem volt ennyire a leány közelében; ott állott az ajtófélfához támaszkodva és a mi világosság az ajtón bejöhett, az épen ő reá esett.

Na, husz éves — a távolból mégis csak nagyon fiatalnak képzeltem, — gondolta magában az ifju, mi közben rövidlátó szeméit félénken fordítá a leány felé, huszonnégy, huszonöt, no, ennyi idős bizonyára van. Így van az, ha az ember rövidlátó!

— Ön is ide menekült az eső elől, kérdezte a leány, arcát az ifju fele fordítva. Az a szép hullámos haj, most az eső által kisimult és összecsapzott, vékonyka, ritkás csomókban, rendetlenül függött nyakán és homlokán. A férfi tekintete elszomorodva időzött e jelenségen, miközben szórakozottan felelt: — Igen, én szerencsésebb voltam, mint nagysád, mert én nem áztam meg egy cseppet sem. Az ön szép ruhája meg ugy látom kárt vallott. Magában meg gondolta: Tehát a haja csak művésziileg fésülve volt olyan hullámos, igazán kár, olyan bájos volt.

— No bizony, milliomos létére kár neki egy összeázott ruhával annyira törődni, gondolta a leány. Az ilyenekről le kell őt szoktatni.

— Csak ne esné olyan nagyon, monda fenhangan, mert különben itt olyan édes.

Édes! A férfi összerezzen, mintha megütötték volna.

A leány nem vette észre, hanem folytatta: — A mama éppen tegnap is mondta: lásd Gunda, csinosabb vidékre nem is jöhetünk volna sok utazásunk közben. Különösen a hegyek és a fenyők olyan herczigek, olyan csinosak, ugyebár?

— De nagyon csinosak! Jóságos ég! Meredek sziklatömegeket, százados, égbenyűlő fenyveseket, melyeknek csucai a fellegetek érintik, ez a leány herczignek, csinosaknak nevez. Pápaszemén keresztül ijedten nézett reá. Az ifju ilyesmikben finom érzésű volt. És még hozzá Gundának hívják.

Hogy megnéz — gondolta magában Gunda — frizurám még sem lehet nagyon elrombolva, különben nem néznék reám olyan édes szemekkel, de ha az ember gróf és milliomos...

— Hanem a tenger még csinosabb — monda a férfi.

— Oh a tenger olyan édes! Igazán herczig és most olyan divatos. E szavaknál félénken emelte fel szeméit az ifjura. Bizonyosan ön is barátja a természetnek, oh én borzasztóan szeretem. A mamám mindig mondja: ha a mi Gundánk csak szép természetet lát, meg jó könyve van, akkor nem is kell neki más semmi.

Hiszen puder van az arcán! — gondola magában az ifju olyan elszörnyűkődéssel, a milyennel csak egy egészen igazságszerető ember lehet az ily fölfedezéseknél. Mikor a leány olyan ábrándos arczkifejezéssel fordult felé, a világosságnak egy sugára esett reá és akkor közvetlen közelből látta, a mi azelőtt az ő rövidlátása miatt titokban maradt; egy kis puder az arczon, egy kis karmín az ajakon, egy tus a finom metszésű szemöldökön. Nem valami vastagon kimázolt arcz volt ez, csak ugyszólván mindenből egy kis fuvalat, de ez is épen elég volt, hogy a gyöngéd üde arcz ifju bájaiból irgalmatlanul kiábránduljon. Az esőcseppek itt-ott lemosták a hajport és azt a hatást idézték elő mintha halványárga foltocskák volnának tejfehér alapon.

— Milyen szemekkel néz reám — gondolta a leány, azt a meglepődött tekintetét félreértve, ha legalább egy kissé beszédesebb volna! Szép könyve van önnek? Ugyebár, kérdezte fenhangan.

— Mindenesetre, kisasszony, fenséges mű, bi-

zonyára ismeri nagysád. E szavakkal átnyújtja neki Shakespeare-t.

A leány futó pillantást vetett a címre és tartalomra, aztán tartózkodva felel:

— Ezeket a francia könyveket én nem olvasom, a mama nem találja azokat helyesnek fiatal leányok kezébe. Azt mondja, hogy jóra való német vagy angol olvasmány sokkal jobb a nyelvyakorlás szempontjából.

A férfi bensőleg feljajdult e szavakra. Lehetséges volt-e az, hogy ő ne a távolból annyira eszményítette, mint egy ostoba suhancz.

— És szabad volna kérdeznem, hogy melyik német írót becsüli nagysád legjobbra?

Ah, itt van egy kedves könyv — olyan édes! annyit kell sirni. E szavaknál fölvetette a könyvet, melyet imént a padra tett volt; egy, a tisztaságra igényt nem tartó kölcsönkönyvtári példány volt. Egy pillanatig vonakodott a férfi, de aztán mégis csak a kezébe vette és felnyitotta és — az őt most ért keserves csalódása daczára is majdnem felkaczagott, — egy selejtes francia regény rossz német fordítása volt kezében.

Irgalmas Isten! És ezt a leányt, ezt! — de hová tette volt szeméit? Hogyan nem látta meg, hogy e csinos lárvá mögött semmi érzelm nincs? Oh, áldott eső, aki lemostad ez eszménnyről a vakító fényházat!

— De utazni még sokkal jobb mint könyveket olvasni, monda a leány, fejcséjét oldalvást hajtva, hogy feltekinthessen az ifjura. Ön, gróf ur már nagyon sokat utazott?

— Gróf ur, ki árulhatta el neki? Különbén már régen be is kellett volna magát mutatnia. Ropant parasztság volt tőle azt már eddig is elmulasztania. Igaz, hogy e nélkül is róla egészen jólérsültnek látszik. Igen, kisasszony, minden évben teszek egy kis utazást, felel.

leti h. főigazgató és ismert jeles történészünk, mint a vallás- és közoktatásügyi miniszter és a Magyar Tudományos Akadémia kiküldöttje megjelent városunkban azért, hogy 5 és fél évi tanulmányát az Ördög, vagy Csörzs árka kikutatása tárgyában tovább folytassa, arra a meggyőződésre jutott, hogy épen azon a ponton, mely e népvándorlási hadművelet óriási munkájának központját képezi, a legkevesebbet tudnak róla.

A szerencsés kutató, a ki már több jeles és a magyar nemzet történetére fontos adalékot szolgáltatott öt és fél év óta lankadatlan szorgalommal küzd, fut, fáradozik, kutat, hogy ezen óriási védművelet, mely a népvándorlás korában az átvonuló, új hazát kereső népek milliói által emeltetett, rendszerezett összefüggését, kiindulási gócpontját és a védművelet helyi értékkel bíró hivatását feltalálja. Nyomról-nyomra haladva, a talált rendszeres védműveletek elvezették a „Bánki” erdőség sarkáig, itt azonban kutatása megszakad, mert a minden oldalról ide hajló védműveletek itten összekuszálódtak.

Hogy ezen érdekes és Debreczen multjára nagy jelentőséggel bíró védművelet történeti multját felderíthesse több felől kérdésközdött, de csaknem mindenütt azzal bocsájtották el: nem tudunk róla; igaz ugyan, hogy hallottunk s talán van is Ördög árka néven árok, de hogy hol s a sok árok közül melyik az? arról nem tudunk.

E biztatások azonban nem hangolták le a jeles kutatót, sőt az eddig elért eredmény arra ösztönözte, hogy Debreczen környékét hosszabb időre beható kutatása tárgyává tegye, mert abban az erős meggyőződésben van, hogy e teljes sikágon fekvő város az őskorban ezen rendszeresen készített árkok megett keresett védelmet a népáramlatok hullámaival ellen.

Ez okból megkereste a várost, hogy a jövő hó első napjaiban tovább folytatandó nagy munkájában közlegeinek útba igazítása által támogassa, hogy célját elérhesse.

Megvagyunk győződve arról, hogy egy a mezőgazdasági közlegek, mint az erdészet közlegei, készséggel fogják Téglás Gábor kutatásaiban támogatni, már csak azért is, hogy Debreczen város őskori történelme egy olyan lappal gazdagodjék, melyről eddig csak a mondák regéltek misztikus eseményeket.

Felhívjuk olvasóinkat, szíveskedjenek esetleg családi gyűjteményeik között levő régi pénzeket, őskori tárgyakat s végül az Ördög vagy Csörzs árka vonatkozó hagyományok saájáról-szájra szálló elnevezések feljegyzéseit szerkesztőségünkbe, csak tekintésre — beadni, a hol a legcélszerűbb adatot is, jeles történészünk nevében, hálás köszönettel fogadjuk.

Virgula.

Karcolatok.

— Innen onnan mindenfenn. —

Julius végére jutottunk s a rohamosan kurtuló napok arra figyelmeztetnek, hogy ide s tova vége lesz a nyárnak.

A fák lombjai is vesztik üde zöld színüket és a korán sárguló levelek száma veszedelmesen sokasodik.

Hja, bizony minden nappal közeledik a nyár

— Kicsit? Oh, hiszen ön már a félvilágot is bejárta, gróf ur.

— Oh, dehogyan, itt-ott tettem már kisebb utazásokat. De ki mesélhetne ezt nagysádnak rólam? Vajjon ki tudhat itt én rólam valamit? De először is engedje meg, hogy bemutathassam magamat, hiszen ugyszólván asztali szomszédok vagyunk. Én Gróf

— Oh, tudom már. Lesütötte szemeit, mosolyogva babrált napernyőjével. Véletlenül hallottuk az ön nevét, hiszen az annyira ismert név és így aztán magától jött —

— Ismert név, az én nevem. Nem tudnám, hogyan.

— De bizonyára, gróf ur. Aztán annyit beszélnek az ön egyszerű utazásairól —

— Nagyszerű — dehogyan nagyszerű, csak a mennyire egy ilyen szegény tanár, mint én vagyok, a szűnődőben utazhatik. Nagyon szűkre vannak ennek a határai szabva.

A napernyő zörögve hullott ki a kis kezekből a földre.

— Szünetidő, — tanár, — dadogta Gunda kisasszony.

— Hát persze tanár, nagysád. Ugy látszik, hogy itt az ön részéről személyes van. Én Gróf József tanár vagyok —

B. városban az állami gimnáziumban, — akarta volna a bemutatást végezni, de elnémult, olyan zavartan nézett reá a szép leány.

— Hát ön nem Boroszlói gróf?

— Legkevésbé sem, nagysád. Boroszlói az a magas homlokú, öreges ur, aki nagysádnak átellenében ül. Az már csakugyan beutazta a félvilágot, annak van hozzá pénze is ideje is.

Ő sem nem gróf, sem nem milliomas, gondolta a leány kimondhatatlan csodálással. Oh, mily buta volt ő! Erre az egyszerű Gróf nevű urra, a ki semmi egyéb nem volt, mint tanár — pazarolt ő

végéhez s betoppan a méla bús ősz és — követi a tél.

Roppant gyanus lábon jár az idő. — Akárcsak — sikkasztó volna.

Hát bizony a sikkasztók száma is napról-napra növekszik.

Érdekes ez irányú históriáknak immáron fölötté bőséges vagyunk, úgy hogy ma már az a föltűnő, ha nincs új hír új sikkasztásról.

De az is igaz, hogy az aradi sikkasztás, az sokáig marad kicsucsorodó esetnek a magyar sikkasztások történetében.

És a sikkasztónak nincs semmi nyoma.

Volt ideje a dolgát rendbe hozni és még több ideje volt a pénztárt is — tisztába tenni.

Ki hitte volna, hogy az a beteg kis ember ilyen — nagy talentum!

Az új városház építése most már elmarad pár évtizedre.

Erre enged következtetni az a tény, hogy elrendelték a megfejelését — 65 ezer forint erejéig.

No de a szára meg majd utánna — feslik.

Dalárdánk nem vesz részt az aradi dalversenyben.

Megelégszik eddigi kitüntetésével.

Sőt az országos dalszövetség elnökségnek még hitelezett is — egy jutalom tárgyat.

Ez előtt két évvel ugyanis egy első díjat nyert a dalárda, de a díjat egy ezüst bilikomot ma sem kapta meg.

De még is szép állapot az, ha a dicsőség is összeköthető egy kis — hitelezéssel.

Ungvár város bepanaszolta Komjáthy szinigazgatót, a miért ígérete daczára nem ment el társulatával oda játszani.

Debreczenben meg olyanok vannak, a kik ilyen tettért Komjáthy urat nem jelentették föl.

Akasztási mutatóványokkal gyönyörködtette Urbán erőműtársasága a helybeli közönséget.

A Majláth országbíró gyilkosait: Spangát, Pitelit és Bereczet személyesítő egyéniségeket egész hivatalos formula szerint végezte ki a közönség nagy gyönyörűségére.

Addig-addig akasztgatták a három jó madarat, a míg Urbán urnak a játszási engedélyét is — leakasztották.

Vajjon jövőre minő új mutatóványhoz lesz a közönségnek — szerencséje.

A közös bakák is elmentek, hosszú időre nagy gyakorlatra.

Természetes, hogy ez időre elmondhatni, hogy „rátok lányok (?) még az ég is beborult!”

Konyhák, szalonok, kúta és leveles-sátor nagyon megüresedtek, — s míg a nyálka bakák izzadnak, noha sok hölgy nem örül a — nyugalmas óráknak.

HÍREK.

— **Istenitisztelek.** Ma (vasárnap), július 31-én az ev. ref. templomokban az istenitisztelek a következők rendben tartatnak: nagytemplomban: Békéty Lajos s. lelkész; kistemplomban: Dicsőfi József lelkész; új templomban: K. Tóth Kálmán lelkész; ispotály templomban: Mitrovits Gyula lelkész.

annyi ábrándot, annyi szívdobogást, annyi szerelmes pillantást! Hála legyen ennek az esőnek, a mely még ideje-korán felnyitá szemeit! De hová is tette volt a józan eszét? Hogy ez a közönséges kinézésű, bátoratlan ember gróf lehetne, hiszen ezt ő is felérhetne volna észszel, de a mama is!

Távolabb ment a fiatal embertől és kinézett az esőbe. Ha legalább eltávoznék innen ez az unalmas ember, a ki már eleitől fogva ki nem állhatott!

— Vajjon nem javul még az idő? kerdezé félig magától.

Vajjon az ifju megértette-e a leány gonolatmenetét? Valami nagy mesterség nem kellett hozzá. — Valamit ajánlok nagysádnak, szólalt meg a tanár hideg udvariassággal, a melyre magát csak egy félórával ezelőtt sem hitte volna. Ugy látszik egy kissé derülni kezd, de az eső még hosszabb ideig eltarthat. Az én nagy esernyőmmel részemről járható az út, míg nagysádnak lehetetlen; elmegyek haza és küldök önnek egy esernyőt, az enyém nem volna elég kettőnknek.

A leány hidegen baltotta meg fejét.

— Ha lenne ön olyan szíves, valójában az volna a legjobb.

— É szerint ajánlom magamat, kisasszony.

Felnyitotta esernyőjét és ment.

Hála Istennek! mondá a tanár fellelegzve a mint kinn volt, inkább a legnagyobb záporban cziparlatni, mint még tovább maradni annak a libának a társaságában. Na, — és a b b voltam én szerelmes!

Hála Istennek! Suttogá a leány a férfi után nézve, csakhogy ez az unalmas ember elment, milyen jó, hogy idejében észrevettem, miféle „Gróf” ur ő!

Azután leült a padra és elsíratá a a szétfoszlott álmat a grófnéságról és millióról, úgy, hogy a puder utolsó maradványa is eluszott és zsebkendője apró, piros kármin foltokat kapott.

— **Legfelsőbb elismerés.** A király megengedte, hogy Sárvári Gusztáv budapesti kir. ítélőtáblai bírónak saját kérelmére történt nyugalmaztatása alkalmából az igazságszolgáltatás terén teljesített buzgó szolgálataiért a legfelsőbb elismerés tudtal adassék.

— **Új tb. tanácsnok.** A pénteken tartott városi közgyűlésen gr. Degenfeld S. József főispán egy érdemes rendőrkapitányt tüntetett ki. Ugyanis Dr. Könyves Tóth Mihály kerületi rendőrkapitányt tiszteletbeli tanácsnoknak nevezte ki. A kitüntetett új tb. tanácsnoknak sokan, köztük mi is szívből gratulálunk.

— **A városi közgyűlésből.** Csütörtökön és pénteken városi közgyűlés volt gr. Degenfeld S. József főispán elnöklése alatt. Ez alkalommal a városi tanács az Iparos-kör meg a kereskedelmi és iparkamara kérelmére, ugyszintén saját érveire is támaszkodva olyan javaslatot terjesztett a közgyűlés elé, hogy írjon fel a kereskedelemügyi miniszterhez, az ipartestület megalakításának és alapszabályainak jóváhagyása érdekében. Igen érdekes vita támadt e felelt. Kurucz Miklós, Juhász Ignác, Kovács József, dr. Fejér Ferenc és dr. Nagy Zsigmond a miniszteri leirat által kívánt új eljárás megindítása mellett argumentáltak sőt kétségbe vonták, hogy a közgyűlésnek joga volna beleavatkozni az ipartestület megalakításába, ennél fogva napirendről levették, illetőleg halasztást indítványoztak. Ellenben Szentesy János, dr. Király Ferenc, Szabó Kálmán (kamara elnök) és dr. Kola János a tanács javaslatának keltek védelmére s azt a közgyűlés, miután 57 szóval 31 ellen a Kurucz Miklós halasztási indítványát leszavazta, nagy többséggel elfogadta.

— **A városi közgyűlés kijavítása.** A csütörtöki közgyűlés utolsó és sokáig csépett tárgyat a városi közgyűlés átalakítása, amelyet a tanács 65.000 frt költséggel javasol keresztlívitetni. Többen felesleges pénzkiadásnak tartják az átalakítást s nem riadnak vissza új városháza építésétől sem, noha ez sok százezer forint kerül. Ennek a hangulatnak Kólmósy Arthur adott legszabadosabb kifejezést, amidőn azt indítványozta, hogy új városháza építése iránt tételenek intézkedések a tanács által. E kérdésnél is névszerint szavaztak. A Komlósi Arthur indítványát 4 szótöbbséggel (30—26 ellen) leszavazták; s a tanács javaslatát 33 szóval 24 ellen elfogadták. Vagyis a városháza keleti szárnyát és nagytermét még az idén átalakítják.

— **A városi közgyűlés ajánl.** A honvéd hadapród iskolába a város alapítványára első helyen Boczán Elemér helybeli vasuti állomásfőnök fiát: Károlyt, a második helyen pedig Illyési Gyula, városi tb. jegyző fiát: Ferencet ajánlotta a közgyűlés.

— **Tanárak és tanítók gyűlése.** A tiszántúli ev. ref. középiskolai tanáregyesület aug. 26. 27. napján tartja Kis-Ujszálláson XV. évi rendes közgyűlését Dóczy Imre elnöklése mellett. A gyűlésen lesz több felolvasás, egy Sinka Sándortól, tisztújítás, alapszabály módosítás. Az ev. ref. tanítók országos egyesülete pedig aug. 19-én tartja nagy gyűlését Budapesten. Előadók lesznek: Vincze József földes tanító a népoktatási törvény reviziójáról, Csúrka István debreczeni tanító a hivatalos lap ügyéről, Simon Károly hadházi tanító a népoktatási törvény reviziójáról értekeznek.

— **A nagy. orsz. Kárpátgyűlés.** Keleti Kárp. oszt. azon tisztelt tagjai, kik a f. évi augusztus hó 7-én tartandó közgyűlésre utazni szándékoznak és kedvezményes utazásra jogosító igazolványukat még nem kérték, figyelmeztetnek, hogy azokat f. é. aug. hó 1-ig az osztály alelnökségénél (Tisza-palota II. em. 13. ajtó) átvehetik.

— **Változások a piarista gimnáziumban.** A kegyesrendiek debreczeni algimnáziuma tanári karában nagyobb változások lesznek a közeljövő iskolai év kezdetén. Cserhalmi József házfőnök és igazgató, Mácska Lajos és Láng János szerzetesek, valamint Zver Ferenc világi tanár továbbra is az intézetnél maradnak, ellenben Privár József (Nagybecskerekre), továbbá Stark Andor és Mivka Antal világi tanárok más iskolához helyeztetek át. Helyökbe Matirkó Konrád, Vass Károly szerzetesek és Zank Gergely világi tanár jönnek. Matirkó Konrád, lesz a ház másodfőnöke és igazgató helyettes.

— **Debreczen csatornázása és vízvezetése.** Debreczen nagyvárosias fejlődésének egyik legnagyobb föltétele, hogy a modern követelmények szerint csatornával és vízvezetékkel legyen ellátva. Hiszen európai város berendezésének oly fontos tartozéka e két intézmény, hogy e nélkül Európában ma már modern város el sem képzelhetők. Debreczen közönségének régóta forrón érzett óhajja, hogy a csatornázás és vízvezeték mielőbb létesüljön. Erre nézve ma egy magánfél. érdekes ajánlatot tett a városnak. Beker László ügyvéd a városi tanácshoz ajánlatot adott be, amelyben kötelezi magát, hogy Debreczen várost csatornázással és vízvezetékkel kiépíti. Beadványában azt mondja, hogy a legelőkelőbb pénzemberekkel áll összeköttetésben és hajlandó a tervek szerint, vagy azok hiányában az ő általa készített tervek szerint ezen csatornázási hálózatot pompás jó vízzel kiépíteni. Mindez a városnak költségbe nem kerül és ötvenhatvan év alatt a város tulajdonába megyen.

— **A debreczeni szinészet története.** Géresi Kálmán tankerületi főigazgató a debreczeni szinészet történetét írja a hét egyik napján Nagyváradon időzőtt és Náményi Lajost kereste fel. A debreczeni szinészet történetének nagyon sok olyan fázisa van, amelyek a nagyváradi szinészettel szoros összefüggésben állanak, Géresi éppen azért Náményihez fordult, hogy tőle, aki legalaposabban ismerője a váradi szinészetnek, minél részletesebb felvilágosítást nyerjen. Náményi készséggel tett eleget látogatja óhajának és sok becses és pontos adatot bocsátott a főigazgató rendelkezésére.

— **Népiünnepély.** A városi nagydalárda érdekes népiünnepélyt rendez most vasárnap délután a Nagyerdőn, a hova ezuttal csakis 10 koron jeggyel lehet bejutni. Persze, hogy a délutáni dolgot a könnyebb izlésű egyének mulattatására fognak szolgálni.

Az ünnepély műsora.

Az ünnepély d. u. pontban 4 órakor kezdődik, az ugynevezett korcsolyapályán.

1-ször. Rácz Károly vezetése mellett a zenekarok játszzák a „Rákóczi” indulót.

2-ször. Az összes dalárok éneklék a Kőlcsey „Hymnusz”-át.

3-ször. Versenyfutás fél 5 órakor, két csoportban. Mindenki csoportban két díj; első díj 2 korona, második díj 1 korona.

4-szer. Zsákbutás; két díj; egy-egy korona.

5-ször. Fazék-törés; két díj; egy-egy korona.

6-ször. Lekváros lepény evés; két díj; első díj 2 korona, második díj 1 korona.

7-szer. Tálból csukros hab evés; díj 1 korona. A díj azé, ki szájával a csukros habos tálból a koronát kiveszi.

8-ször. Komikus mutatvány a borotvált malaczcgal fél 6 órakor. A jelentkezők sorsot húznak s az így kiválasztott 6 ember közül a ki a malaczt a mesterségesen csinált tőből ölle véve kihozza, kap tíz koronát; minden próbálkozó, ki a malaczt ki nem tudja hozni, kap 1 koronát.

9-szer. Vízipuska-csata 6 órakor. A közönség köréből vállalkozók közt sorsot húznak s az ekként kiválasztott 6 ember vízhatlan viaszkosvaszon ruhában, arcvédő rostélylyal 3 összecsapást tesz. Csatázik tehát 3 pár; mindenki párból a győző kap egy takték pipát, a legyőzött pedig 1 koronát.

10-szer. A vízipuska-csata után következik a fejős tehén kisorsolása, illeteleg elajándékozása.

A tehén feldisztatva ki lesz állítva az erdőn; mindenki megtekintheti.

11-ször. A dalestély a vigadó előtti elzárt területen fél 7 órakor kezdődik; ide a belépti díj 20 krajczár, azonban a debreczeni dalegylet pártoló tagjai itt pártoló tagsági jegyeiket érvényesíthetik. A 10 éven aluli gyermekek jegyet itt nem váltanak.

A dalestélyen Rácz Károly zenekara mellett a közetkező dalegyletek működnek:

1. Ács ifjúság dalköre.

2. Iparos ifjak dalköre.

3. Munkás dalegylet.

4. Petőfi dalkör.

5. Debreczeni dalegylet.

Végül dalárdák együttesen éneklék a Szózatot.

12-szer. A dalestély ideje alatt gyermektombola estély rendeztetik az e célra felállított helyiségben.

13-szor. A dalestély után következik a nagyszabású tűzijáték, melynek záradékaul néma képzetben görög tűzzel megvilágítva beszz mutatva „Csokonai Vitéz Mihály tanítványával kint a Nagyerdőn.”

14-szer Ezután a Vigadóban 9 órakor kezdődik a művészi hangverseny, melyre a belépti díj 1 forint, itt pártoló tagjaink 1 koronáért válthatnak jegyet.

A művészi hangverseny műsora igen érdekes lesz.

— **Dalestély.** A „Debreczeni Munkás Dalegylet” mielőtt az országos dalversenyre Aradra utaznék, a jövő hó 7-én a Margit-fürdő disztermében ügyesen összeállított műsorral dalestélyt rendez utazási költségeinek fedezésé céljából. A törekvő, derék tagokkal rendelkező dalegylet már több ízben megmutatta, hogy a dal művelésénél nemes becsvágy vezérli s kitartó igyekezettel iparkodik a tökéletesedés felé. Mindig megérdemli ugyan a közönség legmelegebb érdeklődését, most azonban, mielőtt nagy útjára indulna, különösen felhívjuk rá a figyelmet.

— **A kertészeti kiállítás.** A következő sorok közlésére kértünk föl: Becses lapjában a kertészeti kiállításra vonatkozólag közlemény jelent meg, amelyre nézve kénytelenek vagyunk nyilatkozni, miután ez irányban vidékről többen megke-restek tájékozás végett. Sajnálattal jelentjük, hogy a kertészeti kiállítás terve dugába dől, mert a várostól nem kaptunk segélyt, pedig a kiállítás sikere biztosítva volt. Zomborri és Versecz vidékéről kaptunk volna fölséges gyűmölcsöt, amelyből e vidék is sokat összeadott volna, szőlőtermelőink bemutatták volna boraikat, hölgyeink pedig a debreczeni befőttelek kelteket volna méltó feltűnést, míg az idevaló kertészek gondoskodtak volna, hogy a dísznövények, díszkertészet és szőnyeggyegek a legfőbb formában lettek volna bemutatva. Bemutatásra készen van továbbá a faiskola gyümölcs és díszcsemete sok faja, továbbá a konyha-kertészet. Jövőre Szegeden lesz olyan kiállítás, a melyet mi terveztünk s annak a sikeréhez a helybeli kertészeknek is hozzá kell járulniok. Debreczenben tehát — véleményünk szerint — jövőre nem lehet ily kiállítást rendezni. Tisztelettel Páczelt János és Gerics István, több kertészársuk nevében is.

— **A zsemle és kifli** ijjesztő módon kicsinyednek, holott az új buzát már 8 forinton alul is lehet kapni. Ideje volna, ha e tekintetben is történnék intézkedés, ha nem épen rendőri beavatkozás nélkül is. Különösen derék dolog volna, ha sütő iparunk vezérei Lamprecht Frigyes és Czabán Dániel urak, mint kik a közönség iránt mindig nagy figyelmet tanusítottak, vennék a dolgot kezükbe és a közönség méltányos igényeinek kielégítésére újabb jó példát adnának az utánnok haladó többi sütő uraknak.

— **Gyász.** Résztvétel értesülünk arról, hogy Tóth Béla építész városi bizottsági tag meghalt. A boldogult pár hét előtt feküdt ágyba és azóta állapotát rosszabbodott és kedden d. e. 10 óra előtt hirtelen meg rosszabbul lett s rövid agonía után 10 órakor kisenvedett. — A boldogult jóhírű, törekvő építész volt. A legtöbb választások alkalmával képviselőjelöltnek is fellépett városunkban a II. kerületben, függetlenségi programmal. Az utóbbi időben a városi nagyobb építési vállalkozásokat ő kapta meg. Tóth Béla 42 éves volt, nős, családós, négy gyermek atyja. Felesége Szabó József városi főszámvevő leánya. Elhunyt részvételt keltett mindenfelé a városban.

— **Nyiregyházi küldöttség.** A csütörtöki nappal három magyar ruhás ur érkezett Nyiregyházról Debreczenbe s egyenesen Márk Endre egyházközségi ügyész, dalegyesületi elnök lakására hajtottak. Mint a nyiregyházi dalegyesület küldött.

sége jöttek, magukkal hozván Márk Endre a dalművészet lelkes, áldozatkész pártfogója részére a nyireggyházi daletyeg dísztaggái oklevélét. A küldött-ség tagjai Bogár Lajos elnök, Orsovsky Gyula titkár és Santrok Alajos karmester voltak.

— **A Reviczky család gyászja.** A Reviczky nemzetség száz év előtt Debreczenbe szakadt ágának halottja van. Reviczky Emil dúsgazdag gentry s Debreczennek is virilistája, két heti súlyos betegség után vasárnap meghalt. A megboldogult agglagény volt és a közpályán tudunkkal soha nem szerepelt, 71 évet élt. — Béke poraira.

— **Hymen.** Özv. Kronovitz Lipótné leánya Mathild kisasszony, jövő hó 7-én tartja esküvőjét Klár Adolf ural.

— **Róm. kath. tanítónőképző intézet Debreczenben.** Schlauch biboros — úgy lát-szik — kifogyhatlan a deb. r. kath. hitközség iránt való jóindulatában. Legközelebb ugyanis a biboros elhatározta, hogy Debreczenben, már a jövő iskolai évtől kezdve a Sveticus intézettel kapcsolatosan a tanító-képző intézetet állít fel s így a debreczeni szülők pályavégzésteig nem lesznek kénytelenek leánykaikat más városban képeztetni. A bibor-noknak e nemes lelki elhatározása bizonyára méltó örömet kelt Debreczenben.

— **Elementek a 39-esek.** Kedden este utaztak el a 39-es nyalka bakák városunkból Radna-Lippára. Az elutazó hadfiak nagy néptömeg jelenlé-tében ültek vonatra, mely aztán elrobogtatta őket. A néptömeg között volt nem egy siránkozó leányka, ki szíve kegyeltjétől vett búcsút... Szerencsére nem sok időre. Majd az öröm ragyog a most könyező szemben a visszatérőkör.

— **Nyolcz forintos buza.** A keddi gabona-piacon nyolcz forintjával lehetett venni az új buza métermázsáját, tehát arról a nagy drágasá-g-ról, melylyel hetekkel ezelőtt még fenyegetett ben-nünket az időjárás, szó sem lehetne, ha a kenyér-piac is a gabonapiacához alkalmazkodnék ár tekintetben. Ügylátszik azonban, hogy a kenyérárulók kofákhoz még nem jutott el a buza olcsóságának a híre, mert a kenyér épen oly méreg drága, mint volt a 15 ftos buza idején. Vajjon nem lehetne-e valami módon a hatóságok meggátolni az ily burkolt uzsora virágzását s oda hatni, hogy a kofák is tudomást szerezzenek a buza olcsóságáról s ne háromszoros áron adják a kenyeret, amely első szük-ségele a szegény munkásnak!

— **Másolat.** Földmívelésügyi m. kir. minisz-ter. 37633/II—1 sz. Megfelelő közzététellel, valamint a törvényhatóság lótenység nagyságának elnökével való közlés végett értesitem, miszerint a cs. és kir. közös hadügyminiszter ur az egyes állandó loávató bizottságok működési területét f. évi május 25-én kelt 1357. számú elhatározásával a következőleg állapította meg: 1. számú pót-loávatató bizottság bizottság Budapest. Pozsony, Nyitra, Trencsén, Árva, Turóc, Bars, Hont, Esztergom, Komárom, Győr, Moson, Sopron, Veszprém, Székesfehérvár, Pest-Pilis-Solt-Kiskun, Jász-Nagykun-Szolnok (a Tisza jobbparti része) vármegyék területén. — 2. számú pót-loávató bizottság Szegeden. Bács-Bodrog, Csongrád, Jász-Nagykun-Szolnok, (a Tisza balparti része) Szilág, Hajdu, Bihar, Békés, Csanád, Arad, Torontál, Temes, Krassó-Szörény vármegyék terü-létén. — 5. számú pót-loávató bizottság Nagy-Kanizsán. Vas, Zala, Somogy, Tolna és Baranya vár-megyék területén. Megjegyezném, miszerint ezen loávató bizottságok engedélye van arra, hogy a kis-körösi lókereskedőnél is beszerezhet. — 6. számú pót-loávató bizottság Bilakon. Hunyad, Alsó-fehér, Torda-Aranyos, Kolozsvár, Szolnok-Doboka, Beszterce-Naszód, Maros-Torda, Csik, Udvarhely, Kis Küküllő, Nagy Küküllő, Szeben, Fogaras, Brassó és Háromszék vármegyék területén. — 7. számú pót-loávató bizottság Miskolcon. Liptó, Zólyom, Nógrád, Heves, Borsod, Gőmör, Szepes, Sáros, Aba-uj-Torna, Zemplén, Ung, Bereg, Máramaros, Ugocsa, Szatmár és Szabolcs vármegyék területén. Buda-pest, 1898. évi május hó 31-én. A miniszter megbi-rásából: Nagy Gábor. — Ezen hivatalból kiállított bélyegtelen eredetiről készült hivatalos másolat hi-telére. Debreczen, 1898. évi július hó 22-én B e k e Imre városi kiadó.

— **Országos vásárunk.** Nagy-boldogasz-sony napi országos vásárunk következőleg tartatik meg: 1898. aug. 8—9. hétfő, kedd és 10. szerda: bór, gyapjú, méz, dió stb. továbbá toll, iparcikk, gabonaművek és mindenféle terményvásár. Aug. 11—12. csütörtök, péntek: juhvásár. Aug. 13—14. szombat, vasárnap: sertésvásár. Aug. 14—15. vasár-nap, hétfő: lóvásár. Aug. 15—16. hétfő, kedd: ba-romvásár.

— **Humor.** Elszóla magát. Feleség: Olyan hideg van a teremben, hogy vaczognak a fogaim. Férfj: Hát vedd ki édesem! — Statis-tika. — Uram! városunkban az elmúlt hónapban sokkal több fiu született, mint leány. Ami pedig az ugyanezen időben történt eseményeket illeti, ki kell emelnem, hogy jóval több nő ment férjhez, mint a hány férfi megházasodott. — Kőrüli írás. Nem mondom, hogy nagybátyám fősvény: de lusta arra, hogy kinyissa a tárczáját. — A gyer-mekszobából. Margit (5 éves) és Erzsike (7 éves) egy ágyban alusznak. Margit kényelmesen el-helyezkedik az ágy kellő közepén. Ej, ej, Margit! — inti őt anyja — te elfoglald az egész ágyat; mi marad Erzsikének? — Mind a két széle.

— **Rövid hírek.** Varga G. kocsi a héten a Bercsényi-utca 19. sz. alatt lakó Károlyi Sándor 9—10 éves kis fiát vigyázatlanságból kocsijával el-gázolta. A gyereknek egyik karján mentek keresz-tül a kocsik kerekai. A vigyázatlan kocsi ellen a vizsgálát folytatba tétetett. — Nagy József és Csere-sznye Sándor napszámokos Spira Ábra-hám hatvan-utcai üzletében, miután előbb jól be-pálíntak, összevették. A rendőr közbelépett s a két verekedőt bekísérte a központra, hol lecsu-kattak. — A két Rostás Fanni a héten a Szent-Anna-utczán; Szentkirályi Juliánna csavargónő pe-dig a Mendelovics üzlete előtt igyekezett könyörü-ltre bírni a járókelőket. Mind a három letétbe helyeztetett. — A belügy miniszter Grünbaum Ignác debreczeni lakosnak megengedte, hogy ve-zetéknevét „Nánási“-ra válkoztathassa — A szí-

lágymegyei Wesselényi-egylet adakozásra hívó gyűjtőlevelet küldött a városi tanácsához, amelyeket az a helybeli társas körös osztott szét. Elsőnek a Polgári-Kör jutatta vissza a gyűjtő ívet 5 ft adománnyal. — A hadügy miniszter Debreczent és Hajdumegyét a Szegeden székelt 2. sz. pót lo-avató bizottság körzetébe osztotta be. — Erős István, hatvan-utcai faraktár-felügyelő már régen észre vette, hogy a krumpliját valamelyik ügyes tolvaj megdémálja. Szerdán éjjel rálesett és el is csípte a tolvajt Szabó Sándor asztalossegéd szemé-lyében, ki már akkor egy fél vékonyít zsákba rakott. A rendőrség letartóztatta krumplik háborgatóját.

Ingatlanok forgalma.

(A debreczeni kir. törvényszék, telekkönyvi osztályánál).

Balkó István és neje Király Juliánna megve-szik Link Ignác és fia 3022. sorszámu házát 1200 forintért.

Gombácsi Sándor és neje Mester Mária Móríc-telepen levő házukat megveszi Nagy Mihályné Ko-vács Juliánna 2050 ftért.

Irodalom és művészet.

* **Vidám versek** czim alatt jelent meg a debreczeni könyvpiaccon Szini Péternek, az ismert nevű jeles költőnek egy testes verskötete a Csokonai Nyomda és Kiadó Részvény-társaság díszes kiállítá-sában. A két koronáért kapható verses könyvről kö-zelebbi számunkban fogunk hosszabban megemlé-kezni. Addig is melegen ajánljuk a vigkedélyű pom-pás humorral megírt verseket tartalmazó könyvet olvasóink figyelmébe. (v)

* **A bohóc lelke;** Rudnyánszky Gyula egyik legjobb nevű poétánk ily czimű regényét közli most a „Képes Családi Lapok“, illusztrált szépiro-dalmi hetilap, mely ezen regényen kívül még Dárday Ernőstina egy kötetes regényét „Egy gyenge jellem“ valamint Canajetto herczegnő „Melyik győz“ czimű érdekes regényét is hozza K. Beniczky Irma mesteri fordításában. Mellékletül Palotai Csorba Ákos eredeti regénye „A fejedelemső unokája“ van csatolva. Aki tehát ezen évnegyedre előfizet a „Képes Családi La-pokra, az eltekintve attól a szellemi élvezettől, mely-ben a lapokban közölt kisebb rajzok, költemények, elbeszélések stb. részesítik, nem csak négy regény birtokába jut, melyek közül az egyik is külön beköt-hető, be még azon rendes kedvezményben is részesül, hogy az 1 ft 50 kr. negyedévi előfizetési díjért, ha ezzel még 20 kr esomagosítási díjat is beküld, még egy ajándék regényt is küld neki a „Képes Családi Lapok“ kiadóhivatala (Budapest V. Vadász utca 14.) Mu-tatványszám kívánatra ingyen.

* **Uj tematikai zeneműjegyzék** R ó z s a v ö l g y és T á r s a cs. és kir. udvari zenemű-kereskedő cég legközelebb a legújabb ze-neműveket tartalmazó tematikai zenemű-jegyzéket fog közbe bocsátani, melyet az érdek-lődőknek kívánatra ingyen és bérmentve küldi meg. Tessék tehát ez iránt közvetlenül a céghez fordulni.

CSARNOK.

Egy kis protekció.

A „Debreczen-Nagyvárad Értesítő“ számára írta:
Kéray Elza.

Nagyban folyt a tárgyalás a törvényszéki te-remben. A bíró feltette a kérdéseket, a jegyző pa-píron örökölte meg az adott feleleteket; az ügyvéd néha el-elmosolyodva tekintett az átellenében ülő fiatal leányra.

Az egyik tanu az adatokat elmondva, azt kérdezé:

— Most már letehetem az esküt?

— Nem: majd mind a hárman egyszerre fogják.

Az ügyvéd erre hangosan felkaczagott.

— Csak kettő bíró ur... csak kettő...

— És a harmadik? kérdé a bíró.

— Az „ügyfél“ — kérem!

Hát bizony megtörtént az, ami még e terem falai között nem volt, hogy egy fiatal leány hallgatta a vallomások — lévén az ő családjá nevében kép-viselve. A kettő nő az eskütétel után távozott, de az-után jött a többi s késő délben ért véget a bonyolo-dott tárgyalás.

Ezalatt többen jöttek ki és be, ki kéréssel, ki meg egyébbel a „tekintetes bíró urhoz“. De az illető ur kurtán bánt velök. Hamar végzett és többnyire a kis remény is eltűnt az arcokról, mikor kimentek. A leány figyelmét mi sem kerülte ki. Néha úgy látszott, mintha mi sem érdekelné, pedig min-den egyes kiejtett szóra figyelt különösen egyszer mozdult meg a szíve.

Az ajtón egy fiatal ember jött be; valami jo-gász féle lehetett; fess csinos arcu fiu, sárga czipő, fényes gallér és kézelővet. Egy levelet vett ki zse-béből.

— Kérem ezt a...

— Tudom, tudom! válaszolt a bíró, de most nincs időm! Jöjjön a délutáni órákban... akkor majd szívesen...

Be sem végez, hanem elfordult.

A fiu roppant zavarral vette kalapját, pálczá-ját. A bíró gunyos hangja, melyet vele szembe töb-bek előtt használt, hozhatta bizonyára zavarba.

Az eddig hidegen ülő leányka fellángolt. Sér-tette őt az embereknek egymás iránti ily nemű bá-násmódja.

De úgy tett, mintha az sem érdekelné. Mikor az ifjú ajánlotta magát és távozott, a bíró kifakadt: — Nem hagyunk nyugtot az embernek ezek a jogászfélek. Mindég zérusokkal állanak elő!...

— Többször van ilyenekkel dolgod?

— Félóránként egy—kettő. Mikor hogy... De folytassuk.

De a leány eszéből nem ment ki az előbbi je-lenet. Véletlenül megtudta egy kiejtett szóból, hogy az illető fiatal embernek Barna Jenő a neve.

— Szegény fiu! gondolá a leány, mikor a tör-vényszék lépcsőin haladt lefelé. Szegény — ismétlé — nem mehet semmire, mert bizonynyal nincs — protekció...

E gondolatra valami átvillant agyán. Mit veszt-ő, ha megteszi azt, amire gondol?! Kicsinylőleg mosolygott erre.

— Szép világ, mit adsz te nekem?! Becsülést? Azt nagyon hamar, nagyon könnyen szokták az em-berek úgy is megvonni. És ha egy jó cselekedet ösztönzi lépését, ha egy nemes tett céljának rugója, oda dobja — neszték!

Harmad napon fel ment a bíró szobájába a törvényszéki terem mellett. Egyedül akart vele be-szélgni s épen jó időben jött.

— Most nincs tárgyalás! fogadta tréfás guny-nyal a leányt.

— Tudom... De azért lesz kegyes egyéb do-logba is meg tűrni.

— Oh kérem! Nagyon szívesen szolgálok bár-mivel.

Kezdett előtte érdekessé válni a leány.

— Tehát mindennekeelőtt... a nevem Vámosy Etelka.

— Örvendek!

— Egy rokon részére a kegyes pártfogását jöttem kérni.

— Szívesen; — Ha csak tehetem.

— Teheti igen! Különbben nem jöttem volna.

— Szőljön, kedves kisasszony.

— A... Barna Jenő körülményeire kérem legyen figyelemmel.

— Ugy! Barna Jenő rokona kegyednek?

— Igen.

— Szép pártfogónője van!

— Kérem! Haggya a bókot...

— Eh kedves kisasszony, hagyjunk el minden komédiát. Én azt mondom, hogy egy csókjáért a rokona egy hét mulva joggyakornokom lesz. Nos! hogy tetszik?

— Hogy?! Ilyen kérdés! és a leány elvörös-södvé felállt.

Hát nem fekszik érdekében rokonának jö-vője, ki talán csak évek mulva lehet azzá, mivé most egy csókja emeli! Hát nem a rokona végett jött-e ön hozzám? kérdé gyorsan megragadva az ifjú leány kezét.

Ez gyorsan határozott. Már itt van, ide jött; ez elég. Ezt sokan látták és látnak, de a mit itt tesz, csak a jó Isten és ők ketten látják. De hogy ide jött, nem szállalt ellene a lelkiismerete, de hogy itt csók-ját eladja, az ellen tiltakozott tiszta önérzete. De hát egy ember jövőjéért — áldozni kell!

— Egy csók — az ára — hát egy kis — pro-tekciónak?!

Ezzel gyorsan hajolt a bíró felé. Az meg meg-ölelte és meg is csókolta nem is egyszer. Mikor a leány félre állt, olyan piros volt, mint a rózsza.

— Nekem drága ez a protekció...

Ezzel megfordult. A bíró utána szólt:

— Málkor is szívesen látom — így.

Másnap Barna Jenő ült a jegyző helyén és irt szorgalmasan.

Egyszerre a bíró megszálalt:

— Szép kis rokona van magának.

— Nekem?! Álmélkodott az.

— Nos igen!

— Nekem tudtommal itt nincsen.

— Nincsen?! bámult nagyot a bíró.

— Ungmegyébe való vagyok és itt egy lélek se rokonom.

— Hát Vámosi Etelka?

— Nem beszéltem vele soha.

A bíró egyet gondolt. Eleget tudott. Egy csi-nos levélkét adott át az utczán Etelkának, hogy hozzátartozói előtt titokban legyen minden.

A levélben ez állott:

„Édes szentem! Delután elvárom, mert fontos beszédem van. Ha jó szívvvel van eljön. Kézcsókoló hiva a bíró.“

Etelka elgondolkozott. Kije, mije az a fiatal ember, hogy érdekébe járjon s a maga birnevét veszélyeztesse? Elég ha ennyit tett...

De a démon nem nyugszik. Másnap ugyan ily tartalmu levelet kapott. És ő majd olyan lett, mint egy álomlító — ment a sáttán után — követte lépés-ről lépésre; nem birt ellentállani. Először nemes cél indokolta lépését, most már csak ösztön — az előbbinek értéke jóval alább szállt.

Tehát Etelka felment azzal a gondolattal, hogy az ifjú érkekebe kell mennie.

— Szép, hogy már nem bizalmatlankodott! fogadta: a bíró.

— Miért hívatott?

— Hát, hogy megkérdejem, miért hazudott ara-nyom a bírónak. Avagy esküt tenne rá, hogy a mult-kor igazat beszélt?

— Miért ne!?

— Arra, hogy Barna rokona!

— Ugy hiszem, a mit már nem ingyen tesz valaki, azért nincs joga az illető számoltatni.

— De okos kis leány maga! — De hátha én azt mondom, ha maga ilyen kurtán felelget... Ej de Barna után még sokáig kell várni!

— Hogy érti?

— Hogy a feleségévé legyen.

— No, volt is az eszembe!

— Hát akkor miért járt az érdekében?

— Mert sajnálom.

— És nem fél, hogy a világ mit fog szólni?

Bánom én akár mit. Az én tettem önzetlen; engem érdek nem vezérel s ez kiment...

A leány egy perc mulva ott volt a bíró karja között.

— Drága, kedves gyermek. Csókoljon meg és ne beszéljen! Ha valaki meghallja ugys sok mindent fog utána gondolni. Maga önzéstelenségében úgy sem fognak hinni...

— Mert ilyen nincsen manapság.

— Ugy van. Jöjjön el, holnap is, azután is és Barna Jenő jegyző lessz és egy év mulva elveheti magát feleségül... Mindenhez nem kell egyéb, csak egy kis protekció!

— Drágán adja a protekciót! Mondta szenvedélyesen a leány. Csak az bánt, hogy úgy félre ért engemet!

— Jó hát nem értem félre... Legyen... Jó... Olyan szép leányknak ne hinnék?!

— Mikor annak a száraz vén ügyvédnek is hisz! Válaszolt gunyosan a leány.

Meglepetve engedé el a bíró a leány derakát. Nem hitte ily elmének.

A leány pedig kifutott.

Az előszobában kövé meredve állott meg.

Villogó szemekkel állott ot egy férfi, aki őt — szerette.

Tudta a leány ezt és félig-meddig viszonzotta is.

De a férfi most már nem is köszönt, csak utána futott és a lépcső alján utolérte; hozzá hajolva suttogá:

— Láttam a bíró karjaiban... Mást szeret... az én becsületes szívemet csak hitegeti és ezt egy ilyen embert... Oh csalfa, hitszegő...

A leány olyan lett, mint a fal. Vége minden-nek. Ő a bíró szeretőjének tartatik.

— Öljön meg... megérdemlem — suttogá kétségbeesetten.

Mereven, gondolat nélkül tekintett a férfira. Ez meg örülten vonta ki revolverét és a leány hom-lokára nyomá. Ennek meg olyan jól esett a hideg vas a forró homlokára. Nem érzett semmit. Egy durranás, egy kiáltás... és Vámosy Etelka meg-halt! Egy másik lövés... és egy másik is mellé rogyott, mind a kettő mélységes, de különböző tit-kot vive a néma házba.

Csak a közös titok harmadik személye maradt élve — és lesz most dolga a bírónak a kettős gyil-kosság kiderítésével s meggyűl a baja a leánynál talált kis levélkével. Ki írhatta azt? Mikor írták? stb. Mert ez az egy világító pont lesz az egész ügy-ben. De a halott ajka néma marad, az nem vádol és így emelt fővel ülhet tovább is az igazságszolgálatás bírói székében.

És lesz most dolga Barna Jenőnek, aki nem is sejtí, hogy tulajdonképen ő miatta történt ez a gyil-kosság.

Bizony drága volt az a kis protekció, mely Vámosy Etelka és egy másik ember életébe került.

Debreczeni piac.

Gabona árák. 1898. július 26-dikán.

		Felső ár	Közép ár	Alsó ár
Búza	mm.	8.—	7.50	7.—
Kétszeres	"	7.40	7.20	7.—
Rozs	m.	6.20	6.10	7.80
Árpa	"	5.60	5.50	5.40
Zab	mm.	6.—	5.80	5.60
Tengeri	"	5.80	5.70	5.60
Köles	"	4.80	7.40	5.30
Köleskása	"	13.00	12.50	12.00
Burgonya	"	3.50	3.00	0.00

Szarvasmarha és lóvásár.

Ló felhajtattott 560 db, eladatott 370 db.
Marha felhajtattott 750 db., eladatott 580 db.

Húsárak.

Marhahús egy kiló 40—48, (kóser) 62 kr.
Borjúhús 44—60 kr. Sertéshús 56—64 kr. Juhhús — kr. Szalonna m.másza 64—66, — háj 66 frt.

Sertésvásár.

Felhajtattott — darab, eladatott — db. Ára sovány sertés páronként egy évesig —, más-fél évesig —, két évesig —, öreg — Kövér sertés kilója — kr.

Napszámárak.

Férfi ellátással .90 ellátás nélkül — 1.30. nő ellátással 50—60 kr, ellátás nélkül 80—90 kr, gyer-mek ellátással 60 ellátás nélkül 40 kr.

Tűzifa: 1 öl tölgyfa 12 frt, nyárfa 7.— frt. Felvágatás 2 frt 50 kr, szállítás 1 frt 50 kr.

Szerkesztői üzenetek.

K. R. urhölgynek Helyben. Nem kaphatnánk-e újabb küldeményt?

G. K. Bpest. Ha eddig nem küldöttük, akkor közölni lehetetlen.

B. G. Brtf. Ha a fürdőben esik az eső, kedé-lyesen el lehet tölteni az időt. Dominó, sakk, vagy más játékkal. Esetleg tessék 15 szál gyufát kiolvasni és üljön mellé egy unatkozó társával. Aztán a 15 gyufából vegyenek egymás után tetszés szerint 1, 2, 3 darabot s a kinek végül páratlan lesz a gyufája, az veszített. Nem valami lélekekemelő és szívnemesítő mu-latság ez, de esős időben megjárja.

T. K. Dszg. Ha csak lehet a jövő számban megemlítjük.

O. E. urnak Szles. Nos, hogy tetszik az a kies vidék? Üdvözlét az egész családnak.

Kiadótulajdonos: **Zicherman Herman.**

NYILTTÉR.

